

Ekspertgruppens anbefaling omkr. styring og finansiering af Forberedende Uddannelse

Notat udarbejdet af Produktionsskoleforeningen, 3. marts 2017

Inden ekspertgruppen Bedre veje til en ungdomsuddannelse når til deres anbefalinger om styring og finansiering, gør de sig en række overvejelser om hhv. en ren kommunal model og en ren statslig model (jf. rapporten s. 140 f.). Overvejelserne leder til en afvisning af begge de 'rene' modeller. Afvisningen begrundes bl.a. i en vurdering af, at en ren kommunal model (med fuldt kommunalt ansvar og finansiering) vil indebære en for stor risiko for nedprioritering af området i visse kommuner, mens en ren statslig model (med fuldt statsligt ansvar og finansiering) vil mindske kommunernes incitament til at sætte tidligt ind i grundskolen. Derfor har ekspertgruppen søgt en 'blandingsmodel', som er statsligt styringsansvar med delt statsligt/kommunalt finansieringsansvar, og det er den, de anbefaler (nedenstående er citeret fra rapportens s. 142-144):

"8.2 Ekspertgruppen anbefaler en finansierings- og styringsmodel, der indebærer, at staten får det styringsmæssige ansvar for det forberedende område, mens finansieringen deles mellem stat og kommune med en betydelig kommunal medfinansiering.

Det styringsmæssige ansvar indebærer, at staten får det overordnede økonomiske, institutionelle og tilsynsmæssige ansvar for området. Dette indbefatter, at den konkrete tilskudsmodel og den samlede nationale prioritering af området fastlægges af Folketinget gennem vedtagelse af de årlige finanslove, herunder regler for tilskudsudbetaling og størrelsen på enkelte tilskud samt godkendelse og nedlæggelse af institutioner iht. lovgivningen. Det delte finansieringsmæssige ansvar indebærer, at kommunerne refunderer deres del af udgifterne til staten.

Denne finansieringsmodel vil gælde for den samlede aktivitet på det forberedende område. Den delte finansiering vil gælde både for unge henvist og vejledt til den Forberedende Uddannelse som fuldtidstilbud, herunder unge med uddannelsespålæg, og for unge visiteret af jobcentret, herunder ved deltagelse på enkelt-moduler. På denne måde vil der ikke være en forskel på finansieringen af deltagelse i den Forberedende Uddannelse for unge i hhv. uddannelses- og beskæftigelsessystemet.

For at skabe parallelitet mellem styring, drift og tilsyn til erhvervsskolerne, de offentlige almene gymnasier og voksenuddannelsescentrene samt sikre det lokale ansvar, anbefaler ekspertgruppen, at det statslige styringsansvar udmøntes som statsligt selveje, baseret på en tilskudsmodel med aktivitetsuafhængige grundtilskud og taxametertilskud, evt. et resultatbaseret tilskud.

Modellen kan dermed sikre sammenhæng til og er forenelig med den styringsform, der gælder for mange af de institutioner, der i dag udbyder ungdomsuddannelser og visse af de forberedende tilbud [...] Samlet set vil denne model indebære:

- Den enstrengede model sikrer et entydigt styrings- og finansieringsansvar for det samlede område, understøtter en samordning af indsatserne i uddannelses- og beskæftigelsessystemet og fjerner incitamentet til evt. uhensigtsmæssig kassetækning.
- Det entydige statslige styringsansvar og den delvise statslige finansiering understøtter muligheden for at fastlægge fælles standarder og tilgodeser en nogenlunde ensartet prioritering af området på tværs af landet.
- Det statslige styringsansvar understøtter ekspertgruppens anbefalinger til institutionsstrukturen, jf. anbefalingsområde 9.
- Den kommunale medfinansiering understøtter det kommunale myndighedsansvar på området og dermed en sammenhængende indsats for de unge, jf. anbefalingsområde 8. Ligeledes fremmer det en tidlig indsats i grundskolen, særligt over for de elever, der tidligere vurderes ikke at blive parat til en ungdomsuddannelse, og øger ansvaret i grundskolen for de unges overgang og videre forløb efter 9. klasse.”

I forlængelse heraf anbefaler ekspertgruppen, at kommunerne repræsenteres (uden flertal) i institutionernes bestyrelser tillige med at det lokale erhvervsliv og repræsentanter for ungdomsuddannelserne.

--0--

PRODUKTIONSSKOLEFORENINGEN MENER, at koblingen mellem et entydigt kommunalt myndighedsansvar og statslig finansiering med betydelig kommunal medfinansiering er den rigtige løsning, fordi modellen vil sikre de forskellige hensyn, der er på spil – hensyn som netop *ikke* kan sikres ved de 'rene' modeller.

Vi har brug for en ensartet finansiering, der effektivt gør op med de skæve incitamentsstrukturer. Og vi har brug for en finansiering, der sikrer ensartethed og kvalitet på tværs af landet. Alle erfaringer viser, at en kommunalisering giver stor spredning af tilbud og kvalitet. Det ser vi, er tilfældet for både erhvervsgrunduddannelsen (EGU) og den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse (STU), som begge er prioriteret vidt forskelligt fra den ene kommune til den næste. Derfor er det vigtigt at fastholde ekspertgruppens kobling mellem et entydigt kommunalt myndighedsansvar og statslig finansiering med betydelig kommunal medfinansiering.